Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

VASTINE 18.10.2022
lsn Markus Lounela
nv Sanna Sihvola

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI YHTEISEN MAATALOUSPOLITIIKAN STRATEGIASUUNNITELMAN HALLINNOINNISTA JA MAASEUDUN KEHITTÄMISEN TUKEMISESTA RAHOITUSKAUDELLA 2023—2027 SEKÄ ERÄIKSI NIIHIN LIITTYVIKSI LAEIKSI (HE 166/2022 VP.)

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt 13.10.2022 maa- ja metsätalousministeriöltä (jäljempänä ministeriö) vastinetta asiantuntijalausunnoista, jotka on esitetty kyseisen valiokunnan asiantuntijakuulemisissa. Pyydettynä vastineena maa- ja metsätalousministeriö esittää kunnioittaen seuraavaa.

Yleisesti ottaen kuultavat pitivät maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023-2027 annettavan lain (jäljempänä kehittämistukilaki) ja yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista annettavan lain (jäljempänä hallinnointilaki) tavoitteita, sisältöjä ja säädöksiä onnistuneita. Monet lausunnonantajat totesivat antaneensa lakiehdotuksen lausuntokierroksella yksityiskohtaisia kommentteja ja totesivat ministeriön ottaneen ne hyvin huomioon.

Oikeusministeriö

Oikeusministeriö ilmoitti, että sen lausuntovaiheessa esille tuomat näkökohdat oli otettu valmistelussa huomioon. Ainoa kommentti liittyi maa- ja metsätalousministeriön asetuksenantovaltuuteen ehdotetun kehittämistukilain 10 §:n 3 momentissa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa säännöksiä mainitun lain nojalla tuettavan rakentamisinvestoinnin **suunnitelman** teknisistä, taloudellisista, toiminnallisista sekä turvallisuuteen ja ympäristöön liittyvistä seikoista.

> Valtuuttaa täsmennettiin jo lausuntokierroksen aikana saadun oikeusministeriön lausunnon johdosta. Pykälään lisättiin ”suunnitelman” -sana kytkemään valtuus kyseisessä pykälässä säädettävissä suunnitelmissa edellytettäviin rakentamisasioihin. Vaikuttaa, ettei lausunnossa ole havaittu tätä täsmennystä. Ministeriö katsoo, että tehdyn muutoksen jälkeen asetuksenantovaltuus täyttää asetuksenantovaltuudelta edellytetyn täsmällisyyden.

Valtiovarainministeriö

Valtiovarainministeriö ilmoitti, että sen lakiehdotusten lausuntokierroksen yhteydessä esittämät näkökohdat on huomioitu jatkovalmistelussa.

Ruokavirasto

Ruokavirasto on ollut mukana hallituksen esityksen valmistelussa ja Ruokavirasto ilmoitti, että sen kommentit on otettu hallituksen esityksessä hyvin huomioon.

Verohallinto

Verohallinto on lausunnossaan esittänyt, että jatkossa voitaisiin harkita Verohallinnon oma-aloitteisen tietojenvaihdon mahdollistamista tilanteissa, jossa Verohallinto havaitsee verovalvonnan yhteydessä mahdollisia tukien väärinkäytöksiä tai tietoja, joilla voi olla vaikutusta maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027 annettuun lakiin perustuvan tuen myöntämiseen, maksamiseen tai tuen käytön valvomiseen.

> Ministeriö pitää harmaan talouden torjuntaa tärkeänä asiana ja sen vuoksi siihen liittyviä säännöksiä onkin lisätty. Ministeriön mielestä Verohallinnon esittämää laajennusta on tarkoituksenmukaista harkita, kun nyt säädettävistä säännöksistä ja niiden toimivuudesta on saatu käytännön kokemuksia.

Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriön lausunnossa ei ollut pykälämuutosehdotuksia. Lausunnossa korostettiin valintakriteerien ja myöntämisen ehtojen tärkeyttä rahoitettavia hankkeita valittaessa erityisesti hankkeiden ympäristövaikutusten kannalta.

Verohallinnon Harmaantalouden selvitysyksikkö

Harmaan talouden selvitysyksikkö (myöh. selvitysyksikkö) lausui harmaan talouden torjunnan näkökulmasta ja piti kannatettavana hallituksen esityksessä ehdotettuja tuen myöntämisen rajoituksia ja niihin liittyvää tiedonsaantioikeutta koskevaa sääntelyä sekä viranomaisen mahdollisuutta käyttää selvitysyksikön tuottamia velvoitteidenhoitoselvityksiä tiedonsaantioikeutensa toteuttamisessa.

Selvitysyksikkö ehdotti lisäksi harkittavaksi, että

- tuen myöntämisen rajoitukset 15 §:n 1 momentissa ulotettaisiin 2 momentissa tarkoitettujen henkilöiden hallinnoimiin tai omistamiin muihin yrityksiin ja että

- 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu tiedonsaantioikeus ulotettaisiin koskemaan tuen hakijan ja saajan lisäksi 15 §:n 2 momentissa tarkoitettuja henkilöitä sekä näiden hallinnoimia tai omistamia muita yrityksiä.

Lisäksi selvitysyksikkö on suoraan maa- ja metsätalousministeriölle ehdottanut Tullin perimien maksujen lisäämistä tiedonsaantipykälään eli 57 §:ään.

Maa- ja metsätalousministeriä pitää ehdotettuja lisäyksiä perusteltuina. Säädösteknisesti lähtökohtana valmistelussa on ollut yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen hallituksen esityksiin sisältyvien lakiehdotusten yhtenäisyys siltä osin kuin se on mahdollista. Tätä periaatetta on nytkin noudatettu.

Maa- ja metsätalousministeriö esittää Verohallinnon harmaan talouden selvitysyksikön valiokunnalle toimittaman lausunnon johdosta lisäystä maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023-2027 annettavan lain 15 §:ään. Kyseiseen pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti (*kursivoitu*). Ministeriö katsoo, että hakijan ja tämän vastuuhenkilöiden ja oikeushenkilön keskeisten omistajien lisäksi olisi tarkoituksenmukaista ulottaa harkinnanvaraisesti arviointi 15 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tuen myöntämisen rajoitusten osalta myös edellä mainittujen muuta yritystoimintaa koskevaksi.

Lisäyksen kautta olisi mahdollista saada tietoja myös oikeushenkilön laajemmista kytkennöistä kuten muista liitännäisistä yrityksistä tai aikaisemmista yrityksistä. Esimerkiksi tilanteessa, jossa tuen hakija on vasta perustettu osakeyhtiö tai tukea hakevan oikeushenkilön vastuuhenkilöissä on tapahtunut huomattavia muutoksia, olisi julkisten velvoitteiden hoitamisen laiminlyönnin riskin arvioimiseksi tarpeen selvittää sen vastuuhenkilöiden ja omistajien muu tai aikaisempi yritystoiminta. Mikäli oikeushenkilön vastuuhenkilön muussa tai aikaisemmassa yritystoiminnassa on toistuvasti tai huomattavassa määrin laiminlyöty veroihin ja muihin julkisiin maksuihin liittyviä velvoitteita, oikeushenkilön ei tämän vastuuhenkilön toiminnan vuoksi voitaisi katsoa täyttävän tuen saamisen edellytyksiä.

Ehdotettava lisäys vastaisi tältä osin harmaan talouden torjunnassa viimeisimmässä säädöksissä käyttöön otettua säädösrakennetta.

Ehdotus (uusi 3 momentti):

15 §

Tuen myöntämisen rajoitukset

Tuen myöntämisen rajoituksien arvioimiseksi voidaan ottaa huomioon 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut seikat sellaisista yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 3 §:ssä tarkoitetuista rekisteröidyistä yrityksistä ja yhteisöistä, jotka välittömästi tai välillisesti kytkeytyvät tuen hakijaan tai 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö esittää Verohallinnon harmaan talouden selvitysyksikön valiokunnalle toimittaman lausunnon johdosta lisäystä kehittämistukilain 57 §:n 2 momenttiin (lisäykset *kursivoitu*). Tiedonsaantioikeutta koskevaa säännöstä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että viranomaisilla olisi oikeus saada tietoja kaikista niistä yrityksistä ja henkilöistä, joista se tarvitsee tietoja 15 §:ssä tarkoitettujen tuen myöntämisen rajoitusten selvittämiseksi. Näin ollen tietojensaantioikeus tulisi laajentaa koskemaan luonnollisen henkilön, tuen hakijan ja tuen saajan lisäksi tämän 15 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja vastuuhenkilöitä ja omistajia sekä näiden hallinnoimia tai omistamia muita yrityksiä.

57 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Edellä 1 momentissa mainituilla viranomaisilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta Verohallinnolta luonnollista henkilöä, tuen hakijaa ja tuen saajaa koskevat tiedot veroihin sekä muulta viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta edellä mainittuja tahoja koskevat tiedot lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin *taikka Tullin perimiin maksuihin* liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksien hoitamisesta, toiminnasta, taloudesta sekä *edellä mainittujen tahojen* kytkennöistä *ja niissä mahdollisesti esiintyneistä puutteellisuuksista edellä mainittuihin velvollisuuksiin liittyen,* jos tiedot ovat välttämättömiä tuen myöntämiseksi, maksamiseksi tai tuen käytön valvomiseksi.

Keski-Pohjanmaan liitto

Keski-Pohjanmaan liitto nosti lausunnossaan esille tarpeen saada edustajansa CAP-suunnitelman seurantakomiteaan.

Ministeriö toteaa tähän, että lakiehdotuksessa ei säädetä seurantakomitean jäsenistöstä. EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevan suunnitelma-asetuksen 124 artiklan mukaan seurantakomiteassa tulee olla asiaankuuluvien viranomaisten, välittävien toimielinten ja suunnitelma-asetuksen 106 artiklan 3 kohdan mukaisten kumppanien tasapainoinen edustus. Hallinnointilain 13 §:ssä todetaan, että valtioneuvosto asettaa seurantakomitean. Valtioneuvosto päättää seurantakomitean asettamispäätöksen yhteydessä sen tarkemmasta kokoonpanosta ja jäsenten lukumäärästä.

Pohjois-Karjalan liitto

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto korosti lausunnossaan eri EU:n rahoituslähteiden yhteensovittamista.

Tämä on myös maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan tärkeää. Käytännössä yhteensovittamista tehdään valtakunnallisesti seurantakomiteoissa, eri työryhmissä, Alueiden uudistumisen neuvottelukunnassa (AUNE) sekä alueellisesti maakunnan yhteistyöryhmän ja ELY-keskuksen erilaisissa ryhmissä sekä monin tavoin epävirallisesti erilaisessa kanssakäymisessä.

Lisäksi lausunnossa pidettiin perusteltuna saada maakunnan liittojen edustus seurantakomiteaan.

Tältä osin ministeriö viittaa Keski-Pohjanmaan liiton lausunnon yhteydessä todettuun.

Työvoima- ja elinkeinoministeriö

Työvoima- ja elinkeinoministeriö korosti lausunnossaan eri EU:n rahoituslähteiden yhteensovittamista.

Tämä on myös maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan tärkeää. (Kts. tarkemmin P-Karjalan liiton lausunnon yhteydestä)

Pro Agria keskusten liitto

Pro Agria keskusten liitto nosti esille lausunnossaan ruuantuotannon varmistamisen sekä strategisesti kestävän, laadukkaan, ilmastoviisaan ja kannattavan suomalaisen maatalouden vuonna 2030.

Kehittämistukilain tavoitteena on kestävän kehityksen periaatteita noudattaen monipuolistaa, uudistaa ja lisätä maaseudun elinkeinotoimintaa, parantaa maaseudun yritysten toimintaedellytyksiä ja kehittää niiden kilpailukykyä sekä kehittää maaseutua asuin- ja toimintaympäristönä asukkaiden ja toimijoiden hyvinvoinnin ja toimintamahdollisuuksien parantamiseksi. Ensisijaisesti ministeriön maataloutta koskevilla laeilla vahvistetaan kannattavaa maataloustuotantoa. Ministeriö toteaa, että kehittämistukilaki luo monia mahdollisuuksia osaamisen vahvistamiseen, yritystoiminnan kehittämiseen, digitalisaation hyödyntämiseen, innovaatioihin ja yhteistyöhön, mitkä edesauttavat hyvin myös kestävän ja kannattavan maatalouden kehittämistä. Maaseudun kehittäminen ja maatalouden kehittäminen muodostavat yhdessä hyvän kokonaisuuden tarjoten mahdollisuuksia ja ratkaisuja myös huoltovarmuuteen ja kokonaisturvallisuuteen.

Suomen Kylät ry

Suomen Kylät ry on toimittanut hallituksen esityksen lausuntokierrosvaiheessa lausunnon ministeriölle, joka on huomioinut mahdollisuuksien mukaan säädösmuutosehdotukset. Lisäksi osa esitetyistä asioista oli sellaisia, että ne tulevat huomioiduiksi valtioneuvoston asetuksia valmisteltaessa ja muussa ohjeistuksessa.

Suomen Kylät ry:n lausunnossa oli yksityiskohtaisia pykäläkohtaisia kommentteja myös lausuntokierroksella huomioonotettujen lisäksi. Kehittämistukilain 5 §:n 1 momentin kohdista 2-4 Suomen Kylät toteaa, että julkisyhteisön ollessa hakijana, hakijan omarahoitus luetaan julkiseksi rahoitukseksi. Tästä syystä Suomen Kylät toteaa, että Leader-rahoituksen EU-osuus kuluu nopeammin suhteessa valtion rahoitusosuuteen. Asia hankaloittaa heidän mukaansa erityisesti harvaan asuttujen alueiden Leader-ryhmien toimintaa, koska näillä alueilla toimijoita on vähemmän kuin muilla alueilla. Suomen Kylät ehdottaa, että EU-rahoitusosuus tulisi laskea julkisen tuen määrästä, julkisen kokonaisrahoituksen sijaan.

> Ministeriö toteaa, että julkinen rahoitus ei muutu yksityiseksi rahoitukseksi silloin, kun hakijana on julkisyhteisö. Julkisyhteisön rahoitus on julkista rahoitusta. Maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä ei käytetä käsitettä omarahoitus, vaan rahoitus luokitellaan julkiseksi rahoitukseksi tai yksityiseksi rahoitukseksi. Määrittelyt ovat yhdenmukaisia työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastojen kanssa. EU-rahoitusosuus on määritelty tietyksi prosenttiosuudeksi kaikissa hankkeissa julkisesta rahoituksesta.

Suomen Kylät toteaa huolensa yksinkertaistettuja kustannusmalleja käytettäessä, että kertakorvauksessa muutokset eivät ole mahdollisia (12 §).

> Ministeriö toteaa, että kertakorvauksissa noudatetaan EU:n säädöksiä, eikä kertakorvauksen perusluonnetta ole mahdollista kansallisilla säädöksillä muuttaa. Toimeenpanossa ja ohjeistuksessa kiinnitetään jatkossakin erityishuomiota kokonaistavoitteiden ja osatavoitteiden muotoiluun, jotta kertakorvauksen hyödyntäminen ja sen maksatus etenevät sujuvasti.

Koska elinkeinotoimintaa tuettaessa on huomioitava, ettei markkinoita vääristetä, ministeriö ei ole tekemässä lakiin (16 §) muutoksia elinkeinotoimintaa harjoittavien yhdistysten osalta.

Edelleen Suomen Kylät kiinnittää huomiota kehittämishankkeiden uuteen teemaan älykkäät kylät. Suomen Kylät on huolissaan, ovatko älykkäiden kylien teemat liikaa digitalisaatiossa. Tulisiko huoltovarmuuden, varautumisen ja kriisinkestävyyden teemat mainita myös?

> Ministeriö toteaa, että älykkäät kylät on alun perin komission käynnistämä aloite. Älykkäät kylät –toimenpiteen tarkoituksena on ratkaista kylissä erilaisia ongelmia parantaakseen kestävyyttään ja sopeutumiskykyä juuri myös varautumisen ja kriisinkestävyyden näkökulmista. Digitalisaatio on läpileikkaava, mutta ei ainoa keino. Kokeilut, tiedon ja kokemusten jakaminen ovat esimerkkejä erilaisiin haasteisiin vastaamisesta.

Kehittämistukilain 29 §:n 2 momentissa säädettäisiin tuen saajan velvollisuudesta viivytyksettä ilmoittaa tuen myöntäjälle sellaisista asemaansa, toimintaansa tai tuettavaa toimenpidettä koskevista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta tuen maksamisen edellytyksiin tai jotka voivat johtaa tuen takaisinperintään. Ilmoitus olisi tehtävä tuen myöntäneelle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka olisi käsiteltävä tällainen ilmoitus ensisijaisesti tukipäätöksen ehtojen muuttamista koskevana hakemuksena. Suomen Kylät ehdottaa, että haettaessa tukea Leader-ryhmän rahoituskiintiöstä, ELY-keskuksen on ilmoitettava asiasta Leader-ryhmälle.

Ministeriö katsoo, että on tärkeää pitää Leader –ryhmä ajan tasalla muutoksista, mutta se ei edellytä säädösmuutosta, vaan on hoidettavissa ohjeistuksella.

Hakemusten käsittelyaikojen pitämiseksi kohtuullisina paikallisen toimintaryhmän olisi ehdotetun kehittämistukilain 36 §:n perusteella viipymättä toimitettava hakemus lausuntoineen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Suomen Kylät ehdottaa, että myös ELY-keskusten on otettava Leader-ryhmän ELY-keskukselle lähettämä hakemus viipymättä käsittelyyn.

Ministeriö katsoo, että tältä osin ei ole tarve tarkentaa pykälää, vaan hakemusten viipymätön käsittely on turvattu jo hallintolain edellyttämän viivytyksettömän käsittelyn perusteella ja lisäksi ELY-keskusten tulosohjauksessa yhtenä keskeisenä tarkasteltavana asiana on tukihakemusten käsittelyajat.

Lausunnossa on tuotu esille tuen palauttamisen osalta huoli, että menettely on asiakkaan kannalta liian kankeaa.

Kehittämistukilain 49 §:ssä säädettävän tuen palauttamista koskevia menettelyt ovat yksinkertaistumassa alkavalle rahoituskaudelle, mikä helpottaa tuen oma-aloitteista palauttamista.

Suomen Kylät on tuonut esille, että Leader ryhmien tietojensaantioikeus 57 §:ssä ja 46 §:ssä ei ole yhtä kattava kuin ELY-keskusten.

Koska salassa pidettävien tietojen saaminen ja käyttämisen on oltava tarkasti rajattua ja säädeltyä, ministeriö katsoo, että niiden osalta on perusteltua olla eroa ELY-keskuksen ja Leader ryhmien välillä. Varsinaisen neuvonnan osalta tärkeää on, että mahdollisille tuenhakijoille kerrotaan tuen myöntämiseen vaikuttavista tekijöistä kuten hakijan taloudellisen tilanteen vaikutuksista. Tämä on mahdollista ehdotettujen säädösten perusteella.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus nosti lausunnossaan esille, että CAP-suunnitelmasta tulisi voida rahoittaa elintarvikeyrityksiä, joiden tuotanto jää maataloustuotteiksi (Annex 1 -tuotteet), mikäli niiden raaka-aineista suurin osa on tuotettu Suomen CAP-suunnitelma-alueella.

EU-säädösten perusteella yhteisen maatalouspolitiikan erityistavoitteen 8 otsikossa puhutaan tulevalla rahoituskaudella nimenomaisesti maaseutualueesta: työllisyyden, kasvun, sukupuolten välisen tasa-arvon, sosiaalisen osallisuuden ja paikallisen kehittämisen edistäminen maaseutualueilla, sisältää biotalouden ja kestävän metsätalouden.

Ministeriön ohjeistuksen mukaan ELY-keskus ja paikallinen Leader-ryhmä määrittävät alueelleen tukikelpoisen maaseutualueen. Tähän voi kuulua ministeriön ohjeistuksen mukaisesti Suomen ympäristökeskuksen laatimaan aluetypologian maaseutuluokat (maaseudun paikalliskeskukset, kaupungin läheinen maaseutu, ydinmaaseutu, harvaan asuttu maaseutu).

Kaupungin kehysalue voi kuulua maaseutualueeseen. Sisempi ja ulompi kaupunkialue muodostavat kaupunkialueiden ytimen. Kaupunkialueista sisempi kaupunkialue ei voi kuulua tukikelpoiseen maaseutualueeseen. Ulompi kaupunkialue on alueluokituksen perusteella tiivistä pientalovaltaista ja maankäytöltään intensiivistä aluetta, eikä siten ole lähtökohtaisesti tukikelpoiseen maaseutualueeseen kuuluvaa. Mikäli kuitenkin alueilla katsotaan ulomman kaupunkialueen välttämättömästi liittyvän maaseutualueisiin, se voidaan alueilla määritellä tukikelpoiseksi alueeksi hyvin perustelluilla syillä. Kuitenkin alle 30 000 asukkaan kunnat voivat olla kokonaisuudessaan tukikelpoista maaseutualuetta ELY-keskuksen ja Leader-ryhmän harkinnan mukaan.

Sisempi kaupunkialue on kaupunkialuetta, ei tukikelpoiseen maaseutualueeseen kuuluvaa aluetta. Lisäksi on huomioitava, että EU-lainsäädännön perusteella kotimarkkinoiden raaka-aineita ei saa tukemisessa suosia.

Kehittämistukilain 13 §:ssä säädetään hankkeiden luvista. Perusteluihin on tarkennettu, että tietyissä tapauksissa toimenpiteen lupa voidaan esittää myöhemminkin kuin päätösvaiheessa. Perusteluissa sivulla 63 todetaan …. ”Perustellusta syystä tuki voitaisiin poikkeuksellisesti myöntää myös lainvoimaa vailla olevan luvan perusteella, jos tukipäätökseen otetaan ehto lainvoimaisen luvan esittämisestä viimeistään ensimmäisen maksuhakemuksen yhteydessä”…. Tuo ensimmäinen maksatustakaan ei aina ole riittävä vaan erityisesti laajakaistojen tienalituslupia tulee sitä mukaan, kun kaistahaaroja rakennetaan ja ne voivat siis tapahtua pitkissä hankkeissa myöhemminkin jopa vasta ennen viimeistä maksatusta. ELY-keskus toteaa, että olisiko parempi olla niin, että kussakin rahoituspäätöksessä voitaisiin määrittää, milloin vastaavien lupien esittäminen pitää tehdä? Tällä varmistettaisiin, että luvat on saatu ennen kyseisen toimenpiteeseen ryhtymistä.

Ministeriö katsoo, että pykälässä nyt olevat joustot ovat riittäviä, jotta vältetään tilanne, että rahoitettaisiin toimintaa, johon ei saataisikaan lupia. Myös yksityisiltä esimerkiksi laajakaistahankkeiden rakentamisen yhteydessä tarvittavat yksittäiset luvat voivat olla olennaisia hankkeen toteuttamisen kannalta, vaikka ne eivät viranomaislupia olekaan.

Satakunnan ELY-keskus

Satakunnan ELY-keskuksen lausunnossa muutosehdotukset liittyivät takaisiperintäpykäliin.

Osakemyyntien osalta Satakunnan ELY-keskus katsoo, että 27 §:n muotoilu ei ole tarpeeksi selvä.

Maa- ja metsätalousministeriön pitää ehdotettua pykälää riittävän selkeänä.

Lakiehdotuksen 50 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan ELY-keskus on velvollinen perimään tuen takaisin, jos tuen ehtoja ei ole noudatettu. Satakunnan ELY-keskus toi esiin, että takaisinperintä olisi hyvä kytkeä tuen ehtojen olennaiseen rikkomiseen.

Tältä osin ehdotettu pykälämuotoilu on tehty nimenomaan ELY-keskusten toiveesta. Vastaava pykälä on ollut jo aiemmin käytössä rakennetukien osalta. Kytkeminen olennaiseen rikkomiseen aiheuttaisi puolestaan tulkintavaikeuksia. Todettakoon lisäksi, että tuen osittainen takaisinperintä on mahdollista, mikä osaltaan kohtuullistaa tarvittaessa takaisinperintätilanteita.

Satakunnan ELY-keskus ehdottaa, että takaisinperittävän määrän suorittamiselle 54 §:ssä asetettava eräpäivä olisi enintään 60 päivää takaisinperintäpäätöksestä, jolloin voidaan estää sellainen tilanne, että eräpäivä osuu viikonloppuun tai pyhäpäivään.

Ministeriö katsoo, ettei tuen takaisinmaksuun velvollisen ole odotettava eräpäivään vaan takaisinperittävän tuen voi maksaa jo aiemmin. Tällöin ei sunnuntai- tai pyhäpäivä muodostuisi ongelmaksi.

Pirkanmaan ELY-keskus

Annettavan kehittämistukilain 13 §:n mukaisen viranomaisluvan tulisi pääsääntöisesti olla lainvoimainen tukea myönnettäessä. Perustellusta syystä tuki voitaisiin poikkeuksellisesti myöntää myös lainvoimaa vailla olevan luvan perusteella, jos tukipäätökseen otetaan ehto lainvoimaisen luvan esittämisestä viimeistään ensimmäisen maksuhakemuksen yhteydessä.

Pirkanmaan ELY-keskus ehdottaa säännöksen rajaamista koskemaan vain tiettyjä viranomaislupia, kuten ympäristölupaa ja rakennuslupaa ja rakentamisen toimenpidelupaa. Muiden viranomaislupien esittämisen ajankohta tulisi jättää tuen myöntämän viranomaisen harkittavaksi. Niitä voidaan esittää esimerkiksi ensimmäisen maksuhakemuksen yhteydessä.

Ministeriö katsoo, että pykälässä nyt olevat joustot ovat riittäviä, jotta vältetään tilanne, että rahoitettaisiin toimintaa, johon ei saataisikaan lupia. Myös yksityisiltä esimerkiksi laajakaistahankkeiden rakentamisen yhteydessä tarvittavat luvat voivat olla olennaisia hankkeen toteuttamisen kannalta, vaikka ne eivät viranomaislupia olekaan.

Suomen luonnonsuojeluliitto

Suomen luonnonsuojeluliitto tuo lausunnossaan esille ympäristöjärjestöjen ja esimerkiksi Luomu-Liiton jäsenyyden seurantakomiteassa.

Seurantakomitean kokoonpanoa on käyty tarkemmin läpi Keski-Pohjanmaan liiton lausunnon yhteydessä.

Suomen luonnonsuojeluliitto on esittänyt ympäristöjärjestöille vireillepano-oikeutta, oikeutta tehdä oikaisuvaatimuksia ja sitten tarvittaessa muutoksenhakuja.

Tukiin liittyvät oikeussuojakeinot ja muutoksenhakuoikeudet on säädetty tuenhakijan ja tuensaajan oikeusturva varmistaen. Lisäksi on huomioitava, että Suomessa on kattava mahdollisuus myös muiden kuin asianomaisten

puuttua esimerkiksi kanteluiden avulla viranomaistoimintaan, jos siinä tulee esille epäkohtia.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC. r.f

Lausunnossa ei esitetty muutoksia nyt käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen.